

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Taloustilastojen ajankohtaisia kysymyksiä

Seminaarin tausta

Markku Lanne

17.11.2009

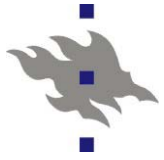
Kansantaloustieteen laitos

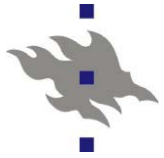
Taustaa

- Taloustilastot ovat todennäköisesti tärkein kansantaloutta koskevan ajankohtaisen tiedon lähde.
- Kulutus-, investointi- ja talouspolitiikkapäätökset perustuvat suurelta osin taloustilastojen antamaan tietoon talouden tilasta.
- Taloustilastojen pitäisi olla *ajantasaisia* ja *tarkkoja*.
 - Mitä pidempi on julkaisuviive, sen vähemmän tilastotiedosta on hyötyä päätöksenteossa.
 - Talouden toimijat eivät tyypillisesti osaa kovin hyvin ottaa huomioon tilastojulkistuksissa esiintyvää epätarkkuutta.
 - Päätöksenteko epätasällisen tiedon varassa vaikuttaa talouden todelliseen tilaan ja voi mm. voimistaa suhdannevaihteluita.

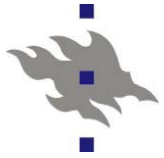
Taustaa

- Epätarkan tilastotiedon vaikutuksia talouteen ja toimijoiden kykyä ottaa epätasällisyys huomioon voidaan tutkia empiirisesti tarkastelemalla erikseen ensimmäisiä julkistuksia ja niiden myöhempiä revisioita.
 - Yhdysvaltain ennakoivien indikaattorien indeksin virheet selittävät jopa 20% teollisuustuotannon vaihtelusta (Oh & Waldman, QJE 1990).
 - Yhdysvaltain bruttokansantulon ensimmäisen julkistuksen virhe vaikuttaa, lähinnä investointien kautta, kansantulon kasvuun (Rodríguez Mora & Schulstad, EER 2007).

Taustaa

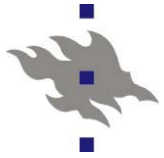
- Epätarkkuuden mahdollisuus johtaa varovaisuuteen päätöksenteossa ja aiheuttaa mittavat hyvinvointitappiot Yhdysvaltain kansantalouden tasolla (Aruoba 2004).
- Bruttokansantuotteen ensimmäisen julkistuksen epätarkkuudet vaikuttavat tulevaan kokonaistuotantoon ja investointeihin mm. Suomessa ja Ruotsissa (Kaukoranta 2009).

Seminaarin esitykset

Jani Luoto: Inflaatio-odotusten muodostuminen

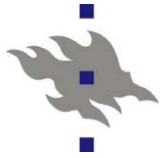
- Lanne, Luoma & Luoto (2009): A Naïve Sticky Information Model of Households' Inflation Expectations, *Journal of Economic Dynamics & Control* 33, 1332 – 1344.
 - Yhdysvaltalaisen kyselytutkimuksen aineisto
 - 94% kotitalouksista perustaa inflaatio-odotuksensa tilastotietoon, 51% suoraan julkaistuihin inflaatiolukuihin ja 43% inflaatioennusteisiin (jotka perustuvat taloustilastoihin).

Seminaarin esitykset

Helinä Laakkonen: Taloustilastojulkistusten vaikutukset rahoitusmarkkinoilla

- Laakkonen & Lanne (2009): The Relevance of Accuracy for the Impact of Macroeconomic News on Volatility, HECER Discussion Paper 262.
 - Valuuttamarkkinoilla sijoittajat kykenevät arvioimaan taloustilastojen tarkkuutta: tarkat tilastojulkistukset aiheuttavat enemmän volatiliiteettia kuin epätarkat.
 - Edellisen julkistuksen tarkkuus on osuva signaali julkistuksen todellisesta tarkkuudesta.

Seminaarin esitykset

Henri Nyberg: Suhdannetilanteen mittaaminen kuukausitasolla

- Lanne & Nyberg (2009): Suomen kansantalouden suhdanneindeksi, Kansantaloudellinen aikakauskirja 4/2009.
 - Käyttämällä bruttokansantuotetietojen lisäksi kuukausittain julkaistavia taloustilastolukuja muodostetaan samanaikainen indeksi, joka voidaan tulkita myös kuukausittain mitatuksi bruttokansantuotteeksi.